

PEDAGOGISCH BELEID

Geschreven door: S. Lemmen, MSc., Orthopedagoog bij PERIDAS



Boerderij de Boterbloem

***Kinderdagverblijf
0 - 4 jaar***

Het Pedagogische Beleid van Boerderij de Boterbloem

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogische beleidsplan van 'Boerderij de Boterbloem'. Hierin staat ons pedagogische klimaat en het pedagogische handelen (op de groepen) beschreven. Want pedagogisch verantwoorde kinderopvang is kinderopvang van hoge kwaliteit en veel meer dan het puur opvangen van kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat volwassenen en kinderen, zowel onderling als met elkaar, respectvol met elkaar omgaan. Wij hanteren hierbij een visie op mens en dier waarbij verbinding het sleutelwoord is. We leggen de nadruk op de mogelijkheden en de kwaliteiten van de kinderen. Kijkend naar ieders individuele achtergrond. Hierin nemen wij de start van het leven en geboorteprocessen mee. Dit geeft ons verdiepende kennis en kundigheid om diverse ontwikkelingsprocessen optimaal te ondersteunen.

Alle kinderen hebben kwaliteiten die door ons, volwassenen, maar ook door het samen zijn met andere kinderen worden herkend, ontwikkeld en bevestigd. De meerwaarde van kinderopvang komt voort uit het samen zijn met kinderen, het leren van- en met elkaar, waarbij het individuele kind nooit uit het oog verloren wordt.

Inhoudsopgave

Voorwoord	pagina 2
Inhoudsopgave	pagina 3
Inleiding	pagina 5

THEMA: ONTWIKKELING VAN HET KIND CENTRAAL

H1. Pedagogische visie	pagina 6
§1.1 Visie	pagina 6
§1.2 De 4 pijlers en 21 richtlijnen voor kwalitatieve en vernieuwende kinderopvang	pagina 7
§1.3 Vanuit verbinding bewust in contact	pagina 8
§1.4 Basisvertrouwen en een harmonieuze, holistische “kindgerichte” benadering	pagina 8
§1.5 Respect voor diversiteit in de breedte	pagina 8
§1.6 Sociale veiligheid	pagina 8
§1.7 Rapportage	pagina 9
§1.8 Mentorschap	pagina 9
H2. Pedagogische doelen	pagina 9
H3. Interactievaardigheden	pagina 11
§3.1 Interactie vanuit de pedagogisch medewerker	pagina 11
§3.2 Interactie tussen pedagogisch medewerker en het kind	pagina 12
§3.3 Interactie tussen de kinderen onderling binnen de groep	pagina 13
H4. Inrichting binnen en buitenruimte	pagina 14

THEMA: STABILITEIT EN PEDAGOGISCH MAATWERK

H5. Pedagogisch maatwerk en structuur	pagina 15
§5.1 Leeftijdsopbouw stamgroep kinderen	pagina 15
§5.2 Vaste gezichten criterium	pagina 16
§5.3 9-uursblok	pagina 16
§5.4 Behoefte aan regelmaat en structuur	pagina 16
§5.5 Mogelijkheid voor afname extra opvang	pagina 17
§5.6 Werkwijze & hechting	pagina 17
§5.7 Wenbeleid	pagina 17

THEMA: VEILIGHEID EN GEZONDHEID

H6. Veiligheidsbeleid, gezondheid en welzijn	pagina 17
§6.1 Beleid	pagina 17
§6.2 Protocollen	pagina 18
§6.3 Het 4-ogen principe	pagina 18
§6.4 Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld	pagina 18
§6.5 EHBO en ontruimingsoefeningen	pagina 18

THEMA: KINDERPVANG IS EEN VAK

H7. Medewerkers, stagiaires, vrijwilligers en scholing	pagina 19
§7.1 Vrijwilligers	pagina 19
§7.2 De achterwacht in geval van calamiteiten en inzet van een andere volwassene	pagina 19
§7.3 Opleiding en professionele ontwikkeling	pagina 19
§7.4 Bij- en nascholing omtrent baby's	pagina 19
§7.5 Taalniveau	pagina 19
H8. Pedagogiek en bedrijfsvoering	pagina 19
§8.1 Pedagogisch coach	pagina 20
§8.2 Taal en bewust communiceren	pagina 20
H9. De beleidscyclus voor het pedagogisch beleid, altijd in beweging	pagina 20
§9.1 Pedagogisch beleid opstellen en formuleren	pagina 20
§9.2 Pedagogisch beleid implementeren	pagina 21
§9.3 Pedagogisch beleid evalueren	pagina 21
H10. Pedagogisch Kader 0 tot 4 jaar	pagina 22

Inleiding

In het pedagogische beleidsplan staat beschreven hoe we binnen Boerderij de Boterbloem vormgeven aan kinderopvang. Het beleid voor de Buitenschoolse Opvang (BSO) komt hier uit voort. Deze zijn vormgegeven vanuit de volgende 4 thema's (opgesteld vanuit wetsvoorstel IKK):

1. Ontwikkeling van het kind centraal
2. Stabiliteit en pedagogisch maatwerk
3. Veiligheid en gezondheid
4. Kinderopvang is een vak

Diverse aspecten komen hierbij aan bod. Onze pedagogische visie wordt beschreven en hoe wij hier uiting aan geven. Het professioneel handelen komt aan bod. Er wordt aandacht besteed aan de structuur en regels omtrent ruimte, risico's en veiligheid. De ondersteuning van de ontwikkeling van het individuele kind op de groep wordt beschreven. De competenties die kinderen daarbij ontwikkelen worden benoemd en vanuit welke wetenschappelijke kennis en visie wij dit vormgeven. Tot slot wordt er ingegaan op de meerwaarde van kinderopvang, met in het bijzonder het belang van het omgaan met dieren.

Het pedagogische beleid vormt een onderdeel van ons kwaliteitsbeleid. De Wet Kinderopvang heeft eisen geformuleerd met betrekking tot de kwaliteit van de kinderopvang. De werkgeversorganisaties binnen de kinderopvang en de belangenvereniging van ouders BOink, hebben een gezamenlijk convenant afgesloten. Hierin is geformuleerd aan welke criteria verantwoorde kinderopvang moet voldoen. Als lid van de werkgeversorganisatie De Branchevereniging voor Ondernemers in de Kinderopvang houden wij ons aan dit convenant.

H1. Pedagogische visie

§1.1 Visie

De meerwaarde van kinderopvang komt voort uit het samen zijn met anderen, het leren van en met elkaar. Verantwoorde kinderopvang borgt het feit dat kinderen hun kwaliteiten, in samenspel met andere kinderen en door hun relatie met de pedagogisch medewerkers leren herkennen, ontwikkelen en bevestigen. Wij hechten daarom veel waarde aan de interacties tussen de pedagogisch medewerkers, de kinderen en de dieren. Een groep bestaat uit individuen waarbij ieder kind uniek is.

Vanuit een professionele houding maken wij bewust verbinding met het kind, de ouder en de medewerker/collega. Dit doen wij vanuit een objectieve houding en zonder oordeel. Hierbij hebben wij aandacht voor alle aspecten van de ontwikkeling; op zowel emotioneel, sociaal, cognitief, creatief en moreel gebied in ruime zin. Onze visie is dat alles met elkaar in verbinding staat en invloed heeft op elkaar. Verbinding en balans bepalen de harmonie; zowel binnenin het individu als op groepsniveau (de groepsdynamiek). Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat lichaam en geest van invloed op elkaar zijn en het cognitief vermogen en het emotionele welbevinden. Je kunt dus een individu niet beoordelen en ondersteunen op één aspect zonder zicht te hebben op en kennis te hebben over alle aspecten die van invloed zijn op het leven van het individuele kind. Op de BSO hebben de groepsdynamiek, de pedagogisch medewerkers/begeleiders en de activiteiten hier invloed op en vormen zij een platform om verder te ontwikkelen op deze gebieden.

Een andere zeer belangrijke functie van verantwoorde kinderopvang is het vroegtijdig onderkennen van signalen die ofwel mogelijk kunnen wijzen op een afwijkende ontwikkeling van het kind of kenmerkend zijn voor problemen in de thuissituatie. Hierbij is het weer belangrijk dat we naar het kind als individu kijken, met alles wat daarbij hoort. Achtergrond kennis over het individuele kind is dus belangrijk. Vanuit de nieuwste wetenschappelijke hechtingstheorieën kijken wij naar het kind. Door het inzetten van deze kennis bevorderen we het basisvertrouwen van het individuele kind op de groep. Bij geboorte wordt er uitgegaan van een basisvertrouwen van ongeveer 70%, de resterende 30% ontwikkelt zich in interactie binnenin het individu en met de omgeving gedurende de verdere levensloop. Hierbij zijn de eerste kinderjaren, zeker het eerste levensjaar, van cruciaal belang. Voor ieder mens is stevig basisvertrouwen belangrijk. In hoofdstuk 10 wordt specifiek ingegaan op de gehechtheid van kinderen met de leeftijd 0 tot 4 jaar.

Het pedagogisch beleid is gebaseerd op theorieën omtrent basisbehoeften en hechting vanuit de *integrale hechtingstheorie* en de *CREF-Methode*. Hierbij vormen de periode in de baarmoeder en de geboorte een blauwdruk voor het verdere leven. De theorieën over hechting en basisvertrouwen sluiten goed aan bij Boerderij de Boterbloem dat het belangrijk vindt dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen met liefde voor zichzelf en in verbinding met zichzelf. In verbinding met anderen en in verbinding met de omgeving; dieren, de natuur en een multiculturele samenleving.

Het pedagogisch handelen is gebaseerd op het volledig en oordeelloos jezelf kunnen zijn als mens. Daarbij is het volgen van een eigen ontwikkelingsverloop cruciaal. De medewerkers in de kinderopvang ondersteunen het individu in zijn/haar eigen ontwikkelingspad en het vormen van een stevig fundament. Dat wil zeggen dat zij kinderen ondersteunen in het zichzelf ontwikkelen in een krachtig individu met een stevig basisvertrouwen.

Bewust en in verbinding (professioneel) contact maken is de rode draad binnen de gehele pedagogische organisatie. Zowel op de werkvloer binnen het team als met kinderen/ouders/verzorger(s). In verbinding zijn geeft aan in volledig contact te staan met jezelf en van daaruit open, bewust en zonder oordeel contact te kunnen maken met de ander.

De uitgangspunten zijn hierbij:

- In verbinding bewust contact maken met de ander
- In verbinding bewust (kinderen) zien en gezien worden
- In verbinding bewust horen en gehoord worden
- In verbinding bewust volgen en gevolgd worden
- In verbinding bewust stimuleren en gestimuleerd worden
- In verbinding bewust begrenzen en begrensd worden
- In verbinding bewust respecteren en gerespecteerd worden
- In verbinding bewust accepteren en geaccepteerd worden
- In verbinding bewust erkennen en erkend worden
- In verbinding bewust veiligheid en geborgenheid bieden, zich veilig en geborgen voelen

Vanuit kennis over de anamnese van ieder kind en de overdracht vanuit het kinderdagverblijf en thuis, kunnen wij een kind beter begrijpen, ondersteunen en signalen onderkennen. Hierdoor kunnen ontwikkelingsproblemen die ontstaan (zijn) geminimaliseerd worden. Daarbij hebben wij respect voor de verschillende geloofsovertuigingen die in onze samenleving voorkomen.

Bij het maken van dit pedagogische beleid wordt innovatie en kwaliteit gewaarborgd door de richtlijnen te volgen van het Akkoord Innovatie en kwaliteit Kinderopvang.

§1.2 De 4 pijlers en 21 richtlijnen voor kwalitatieve en vernieuwde kinderopvang

De 4 pijlers en 21 richtlijnen voor kwalitatieve en vernieuwende kinderopvang zijn:

A. De belangen van het kind staan centraal

1. Pedagogische doel in de wet m.b.t. een veilige en gezonde omgeving;
 - (emotionele) veiligheid wordt geboden aan kinderen
 - de persoonlijke competenties van kinderen worden bevorderd
 - de sociale competenties van kinderen worden bevorderd
 - de socialisatie van kinderen wordt bevorderd door de overdracht van waarden en normen.
2. Concretisering van de doelen (1), met ruimte voor invulling van wensen van organisatie, ouders en kinderen.
3. Elk kind heeft een mentor.
4. De ontwikkeling van de kinderen wordt structureel gevolgd.
5. De organisatie houdt zich aan de regels voor de beroepskracht-kindratio (bkr)

B. Kinderopvang is veilig en gezond

6. Een actueel veiligheidsbeleid, i.p.v. voormalige risico-inventarisatie.
7. Vierogenprincipe
8. EHBO en BHV- eis voor alle beroepskrachten

C. We bieden stabiel en pedagogisch maatwerk

9. Ratio babygroep wordt aangescherpt naar 1 op 3 (per 1-1-2019)
10. Een duidelijk beeld over de kosten van de kinderopvang.
11. Het vaste-gezichtscriterium voor baby's wordt aangescherpt naar max. 2 vaste gezichten.
12. De regeling 'afwijken van beroepskracht-kind ratio' wordt gewijzigd; namelijk van 3-uursregeling naar negen-uursblok.
13. Uitbreiding inzet anders gekwalificeerden, uitbreiding diplomalijst in CAO Kinderopvang.
14. Door expert gemonitorde pilots zal ervaring worden opgedaan met meer ruimte voor kwaliteitseisen.

D. Werken in de kinderopvang is een vak

15. Alle beroepskrachten krijgen recht op 'coaching on the job' door een pedagogisch coach/beleidsmedewerker; deze wordt ook ingezet voor het maken van beleidstukken.
Minimaal Hbo-niveau op het gebied van pedagogiek vanaf januari 2019
16. Taalinteracties met beroepskrachten belangrijk voor kinderen m.b.t hun taalontwikkeling.
Taalniveau beroepskrachten moet minimaal niveau 3F zijn.
17. Vrijwilligers mogen niet langer formatief ingezet worden.
18. Ontwikkeling van beroepskrachten is noodzakelijk voor de pedagogische kwaliteit. Daarom is er een opleidingsplan voor medewerkers.
19. Er staan alleen gekwalificeerde medewerkers op de groep
20. Er wordt permanente scholing geboden, met specifieke aandacht voor babyopvang.

§ 1.3 Vanuit verbinding bewust in contact

Bewust in contact met onszelf zodat wij zonder (ver)oordelen contact kunnen maken met het individuele kind en de ouder.

§1.4 Basisvertrouwen en een harmonieuze, holistische “kindgerichte” benadering

In deze benadering wordt uitgegaan van holistische principes waarin alles met elkaar in verbinding staat en de juiste balans zoekt om in volle harmonie te kunnen ontwikkelen. Een holistische benadering heeft als kern dat in essentie alles onlosmakelijk met elkaar verbonden is. Het kind wordt beschouwd als één geheel. Emoties, gevoelens, fysieke ervaringen, gedachten, verlangens, levensovertuigingen en sociale omstandigheden zijn gebieden, die allemaal verbonden zijn met elkaar. Deze kunnen niet los van elkaar gezien worden en beïnvloeden elkaar. In de omgeving, de ruimte waarin alles met elkaar verbonden is, kan het kind optimaal leren en ontwikkelen. Het kind vormt een evenwicht in zichzelf, met de omgeving, de ruimte. Een evenwichtig balans in deze drie gebieden en opgevulde basisbehoeften vormen samen een stevig basisvertrouwen; de bouwsteen voor het leven. Wanneer er iets uit evenwicht is heeft dit invloed op alle elementen en geeft het lichaam een signaal af in de vorm van pijn, ongemak of ziekte. Wanneer we dit signaleren en erkennen dragen we als kinderopvang bij aan het verstevigen van dat basisvertrouwen. *Meer informatie over basisvertrouwen is o.a. te vinden op de website www.crefmethode.nl.*

§1.5 Respect voor diversiteit in de breedte.

Pedagogische medewerkers hebben vanuit hun professionele rol respect voor verschillen tussen mensen (diversiteit). Zij laten dat in hun handelen en werkwijze zien. De kinderen wordt geleerd om te gaan met diversiteit met betrekking tot verschil in leeftijd, gender, handicaps en sociaal-culturele achtergrond. Naar behoefte en mogelijkheden wordt rekening gehouden met en aandacht besteed aan feesten en rituelen van de kinderen, hun ouders/verzorgers en medewerkers. De verschillen bieden een palet aan kwaliteiten en vormen samen als geheel de kracht van een diverse groep. Door deze diversiteit oordeelloos te erkennen en te benutten ontstaat er evenwicht in een groep.

§1.6 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is belangrijk voor een kind om zichzelf te kunnen zijn en zich optimaal te kunnen ontplooiën. Een kinderdagverblijf zien wij als een tweede opvoedingsklimaat naast de thuissituatie.

Ons streven is om de sociale veiligheid optimaal te bevorderen.

De meeste kinderen zijn 2 of 3 dagen in een kinderdagverblijf aanwezig, een kleiner aantal kinderen komt slechts een dag of is meer dan 3 dagen aanwezig. Dit heeft als consequentie dat de groepssamenstelling binnen een week van dag tot dag sterk kan verschillen. Wel is de samenstelling van de groep op elke weekdag gelijk. Omdat de groep van dag tot dag een andere samenstelling kan

hebben is het belangrijk om ook op andere wijzen de gewenste veiligheid in de groepen te bewerkstelligen.

Binnen het kinderdagverblijf hebben we horizontale groepen. In de ene groep zitten kinderen in de leeftijd van 0 tot 1,5 jaar en in de andere groep zitten kinderen van 1,5 tot 4 jaar samen. Elke dag van de week zijn er steeds dezelfde kinderen en zoveel mogelijk dezelfde groepsleiding (afgezien van de natuurlijke in- uitstroom). Op de babygroep zijn twee vaste gezichten. Hierdoor is het mogelijk dat meerdere kinderen uit een gezin bij elkaar in de groep zitten. Zo wordt het kinderdagverblijf een logisch verlengstuk van de thuissituatie.

§1.7 Rapportage

We werken met een kind-volg-systeem. Per jaar zijn er 2 observatie momenten, in maart en september, waar rapportages uit volgen. Op basis van deze observaties vinden 10-minutengesprekken plaats. Ook vindt er middels rapportage een warme overdracht plaats naar de basisschool en naschoolse opvang. Dit gebeurt in overleg met ouders en mag nooit zonder toestemming van ouders. Indien ouders bezwaar maken zoeken we naar een oplossing.

§1.8 Mentorschap

Per 1 januari 2018 heeft elk kind een vaste mentor. Mocht er iets veranderingen in de huidige situatie en/of willen ouders andere informatie delen, dan is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders en de kinderen. Ook is de mentor verantwoordelijk voor observaties, rapportages en oudergesprekken.

H2. Pedagogische doelen

De pedagogische basisdoelen uit de Wet Kinderopvang zijn in dit pedagogisch beleid opgenomen en komen tot uiting in de gehele werkwijze, in het verbonden en bewust in contact zijn met elkaar, met de dieren en in de wijze van communiceren binnen en buiten de pedagogische onderneming.

- **Persoonlijke ontwikkeling van het kind**

Ieder kind is uniek en heeft zijn eigen individualiteit. In ons pedagogisch handelen zullen wij dan ook het belang van het individuele kind zwaar laten wegen en steeds bewust afwegen tegen het groepsbelang. Ieder kind heeft eigen behoeftes: respect voor zijn individualiteit verhoogd zijn eigenwaarde en het zelfvertrouwen. Mocht de groep een gezamenlijke activiteit ondernemen waarbij één van de kinderen hier geen behoefte aan heeft, heeft hij/zij de keus om niet deel te nemen. Vanuit de Boterbloem zullen wij het kind nooit verplichten om mee te doen. Soms kan het zijn dat het individuele belang wijkt voor het groepsbelang.

We stimuleren kinderen al spelend te leren. De kinderen verwerven kennis en krijgen de kans te ervaren hoe prettig het is iets te presteren. Ze leren dat moeilijkheden overwonnen kunnen worden en zichzelf te zien als waardevol lid van de groep. De pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen in het ontwikkelen van vertrouwen en eigenwaarde. De eigenheid, ambities en interesses van ieder kind worden aangemoedigd en daarmee het verlangen om te leren. Jongens en meisjes krijgen dezelfde kansen om hun mogelijkheden en interesses te onderzoeken en verder te verkennen zonder enige belemmering vanuit stereotype denken.

Om kinderen goed te leren omgaan met hun gevoelens is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker de gevoelens van de kinderen respecteert, deze onderkent en weet te verwoorden. Elk kind heeft recht op zijn eigen boosheid, verdriet, angsten, genot en plezier. Door deze gevoelens voor de kinderen te verwoorden leert een kind zijn gevoelens herkennen en voelt het zich gezien. Dit vergroot zijn gevoel van eigenwaarde. We leren de kinderen emoties uiten; aan verdriet wordt ruimte gegeven. Het leren omgaan met emoties kan juist ontspannend en verlichtend werken. Daar waar een kind zich verliest in zijn gevoel zullen we het kind helpen en ondersteunen om de situatie beter te kunnen hanteren.

- **Het bieden van emotionele veiligheid**

Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid is van noodzakelijk belang voor de ontwikkeling van het individuele kind. De groepsleiding zorgt voor emotionele veiligheid op de groep door het creëren van een sfeer waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en waar vertrouwen de boventoon voert. Lachen, plezier maken, gezelligheid creëren, maar je ook even mogen terug trekken zijn de begrippen die de basis vormen voor een goede sfeer. Hulpmiddelen hierbij zijn het bieden van structuur en regels die voor kinderen herkenbaar en begrijpelijk zijn. Voor een aantal situaties hebben we protocollen gemaakt: pesten, kindermishandeling en overlijden. Deze protocollen zijn te vinden in de map protocollen en werkinstructies die op elke groep aanwezig is.

- **Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de persoonlijke talenten en mogelijkheden**

De persoonlijke mogelijkheden en talenten worden gestimuleerd zoals de ontwikkeling van zelfstandigheid, zelfvertrouwen, veerkracht en flexibiliteit. Dit komt tot uiting in het aanbod van activiteiten die zowel zelfstandig als met de groep uitgevoerd kunnen worden. We stimuleren zelf keuzes maken, problemen oplossen en samenwerken. We bieden een luisterend oor en emotionele veiligheid.

- **Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie**

Hieronder vallen de motorische en creatieve ontwikkeling (spel, muziek) en de ontwikkeling van taal en cognitie. Voor het bevorderen van de sociale competentie biedt de stamgroep in de kinderopvang een waardevolle oefenplek. Kinderen worden gestimuleerd in het delen, samenwerken, communiceren, helpen en conflicten voorkomen en oplossen. We vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die hun verantwoordelijkheden kennen en nemen. Daarom worden de kinderen in staat gesteld om zelf iets te onderzoeken en zelf antwoorden te vinden in verschillende situaties. Spel en spelen is daarbij zeer belangrijk. Spel bevordert het voorstellingsvermogen, evenals het vermogen om samen te werken en problemen op te lossen. Daarnaast willen wij kinderen aanmoedigen en ondersteunen in het ontwikkelen van een eigen visie en ze leren om rekening te houden met elkaar. Tijdens de gezamenlijke bezigheden en activiteiten (bv. kringgesprek, spelletjes etc.) worden de belangen van individuele kinderen meegenomen, zodat de kinderen leren nadenken over de belangen van anderen. Op deze manier wordt kinderen geleerd rekening te houden met de ander. Kinderen leren zo in openheid en respect te kijken naar verschillende manieren waarop mensen situaties beleven. Pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen in het reflecteren op hun eigen gedrag en het denken over zaken die voor hen van belang zijn. De vaardigheden van de pedagogisch medewerkers om kinderen te begrijpen en interacties met ze aan te gaan zijn hierbij van wezenlijk belang. Hier hoort ook bij dat we de kinderen al jong leren elkaar te helpen, de een kan bijvoorbeeld wel een knoop los krijgen, de ander nog niet. Het geeft kinderen zowel een goed gevoel geholpen te worden, als om een ander te mogen helpen. Al op jonge leeftijd leren we de kinderen om mee te helpen de groep op te ruimen. Bij de kinderen van de BSO doen we een beroep op hun gevoel voor verantwoordelijkheid. Bij Boerderij de Boterbloem zijn een aantal dieren aanwezig die samen met de kinderen verzorgd zullen worden. Hier wordt ook een beroep gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen. Ook leren ze wat het inhoud om voor dieren te zorgen en te weten wat voor een verantwoordelijkheid dit met zich mee brengt. Ook het samenwerken en overleggen met elkaar over de verzorging van de dieren vinden wij belangrijk. Door het samenzijn in de groep leren kinderen samen spelen en rekening houden met elkaar. In de groep leren kinderen veel van elkaar, ze imiteren, corrigeren, dagen uit, hebben zorg voor elkaar, delen samen plezierige momenten en vinden vriendjes. In groepsverband doe je veel samen waardoor het makkelijker is je over iets heen te zetten. Ook leren we kinderen na een ruzie op een positieve manier opnieuw het contact voort te zetten.

- De gelegenheid bieden waarden en normen eigen te maken.
Wij zijn van mening dat in al ons handelen steeds iets terug te vinden is van onze eigen inzichten, ideeën, waarden en normen. Bij het opvoeden van kinderen speelt het overbrengen van waarden en normen voortdurend een rol.
Vanuit Boerderij de Boterbloem dragen wij bewust uit:
 - Waardering voor het leven; ons streven is om kinderen al vroeg respect voor de natuur en alles wat leeft bij te brengen.
 - Ieders individuele vrijheid en integriteit respecteren/bewaken.
 - Gelijkwaardigheid tussen mensen; we hechten er belang aan kinderen te leren dat mensen verschillend zijn, maar dat ze zeker gelijkwaardig zijn. Naast de verschillen in cultuur zijn er meerdere verschillen te benoemen: verschil in achtergrond, in ontwikkeling en in temperament. Ook zal de thuissituatie niet altijd overeenkomen met het opvoedingsklimaat van de kinderopvang. We staan op een positieve manier stil bij al die mogelijke verschillen.
 - Respectvol omgaan met elkaar; zowel met volwassenen als kinderen. Volwassenen hebben hierin een voorbeeldfunctie. De groepsleiding zal gewenst en respectvol gedrag proberen te bevorderen. Het uiten van verbaal of fysiek geweld vinden wij onacceptabel. Als een kind ongewenst gedrag vertoont, corrigeren we het gedrag, maar maken we tevens duidelijk dat we niet het kind, maar slechts het gedrag onacceptabel vinden.
 - Gelijke kansen voor jongens en voor meisjes. Kinderen leren deze waarden en normen primair door oefening en door aanwezigheid van volwassen rolmodellen. Wij vinden het daarom belangrijk dat al onze medewerkers een open houding hebben en open staan voor feedback, zowel positief als negatief. Dit geldt voor alle relaties die worden aangegaan; met de kinderen, de ouders, collega's en de leidinggevende.

Kinderparticipatie, autonomieontwikkeling en inspraak

We staan open voor de ideeën van kinderen (kinderparticipatie) en moedigen de kinderen aan een eigen idee te ontwikkelen. Wanneer kinderen ergens over kunnen meedenken of invloed kunnen uitoefenen, voelen ze zich meer verantwoordelijk voor die keuze. Kinderparticipatie verhoogt de betrokkenheid van de kinderen bij de opvang. Als er actief naar kinderen geluisterd wordt, vergroot dat hun zelfvertrouwen. Participatie stimuleert kinderen om zelf na te denken, het daagt ze uit om met elkaar en met volwassenen van gedachten te wisselen en te onderhandelen.

Groepsstabiliteit, voorspelbaar en vertrouwd

Kinderen hebben behoefte aan stabiliteit. Dit hebben ze nodig om zich veilig te voelen. Door elk kind te accepteren (dat ze er mogen zijn zoals ze zijn) en structuur aan te bieden wordt het gevoel van emotionele veiligheid bevordert. Veiligheid is een voorwaarde en belangrijke basis voor de persoonlijke en sociale ontwikkeling.

H3. Interactievaardigheden

§3.1 Interactie vanuit de pedagogisch medewerker

Sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerker pakt de signalen op van de kinderen en reageert adequaat en oordeelloos. De pedagogisch medewerker fungeert als een veilige haven voor het kind.

Respect voor autonomie

De pedagogisch medewerker geeft ruimte aan de kinderen, stimuleert actief zodat kinderen zelf ontdekken en ondernemen op hun eigen wijze en tempo.

Structureren en grenzen stellen

De pedagogisch medewerker kan de kinderen duidelijk maken wat er van ze verwacht wordt. De kinderen houden zich aan de gemaakte afspraken. Grenzen zijn een wezenlijk onderdeel van het leven en onze maatschappij. Grenzen stellen vraagt duidelijkheid, maar hoeven niet beperkend te zijn in ruime zin. Grenzen geven de ruimte aan waarbinnen het kind in vrijheid kan ontwikkelen. Zowel fysieke als emotionele grenzen.

Straffen en belonen

Belonen heeft een optimaler resultaat dan straffen. Door aandacht te schenken aan het gewenste gedrag en dit te benoemen leren de kinderen op een natuurlijke wijze van en met elkaar. Aan ongewenste gedrag wordt zo min mogelijk aandacht geschonken. Mocht de situatie toch meer aandacht vragen dan wordt het kind even apart genomen. Uit de groep kan in volle verbinding en alle aandacht contact gemaakt worden met het kind en diens onderliggende behoeften.

Wanneer er geen afspraken te maken zijn met een kind dan kan ervoor gekozen worden om duidelijker grenzen en consequenties te verbinden. Bijvoorbeeld even aan de tafel zitten om tot rust te komen.

Activiteiten

Creativiteit en drama geven kinderen de mogelijkheid zichzelf te uiten en te experimenteren met gevoelens. Op het kinderdagverblijf zijn creatieve activiteiten belangrijk. In het kinderdagverblijf wordt op eenvoudige wijze gebruik gemaakt van drama ("We zijn nu allemaal kabouters en we hebben"). Het drama in het spel dat de kinderen zelf spelen (bijvoorbeeld 'winkeltje', 'vader en moedertje', 'ridderspel' enz.) continu verweven. Door het bieden van een gevarieerd aanbod aan activiteiten, gebruik makend van allerlei verschillende materialen, leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen worden gestimuleerd iets "nieuws" te ontdekken en leren om zo meerdere, verschillende ervaringen op te doen. Er is een breed aanbod van spelmateriaal om de fijne en grove motoriek optimaal te kunnen ontwikkelen. Tevens is er voor ieder wel iets dat aanspreekt en is er voldoende uitdaging. Activiteiten zoals: knutselen, spelletjes, buiten spelen, verzorgen van dieren, moestuin, kas, bevorderen van fantasiespel, grote bewegingsspelletjes, muziek maken enz. Zowel in individueel- en samenspel, begeleide activiteiten en zelfstandig vermaak.

Ook de taalontwikkeling wordt op veel manieren spelenderwijs bevorderd; bijvoorbeeld tijdens een spelletje spelen, het zingen, gesprekjes aan tafel, het lezen van een boekje of tijdens het voorlezen.

We hebben zeer goede buitenspeelmogelijkheden in een natuurlijke en landelijke omgeving. Het streven is om, als het weer het toelaat, dagelijks alle kinderen de mogelijkheid te geven buiten te spelen. Alleen met de allerjongsten (baby's) is het in de praktijk niet altijd haalbaar. Als het erg mooi weer is (in de zomer) kunnen de baby's buiten in hun kinderwagen slapen. Werken met materiaal uit de natuur is het meest voor de hand liggende voorbeeld om kinderen al op jonge leeftijd bewust te maken van de natuur.

§3.2 Interactie tussen pedagogisch medewerker en het kind

De pedagogisch medewerker beoordeelt oordeel loos, toont respect en staat open voor verbinding met de ander (het kind) en sluit hierin in tempo aan bij de kinderen op de groep. De kinderen kunnen de pedagogisch medewerker volgen op hun eigen tempo.

Praten en uitleggen

Het opdoen van kennis (in brede zin) is een basisbehoefte van kinderen. De pedagogisch medewerker voorziet kinderen in de verbale en non-verbale communicatie. Deze vaardigheid gaat om de mate waarin de pedagogisch medewerker in deze behoeften voorziet door met de kinderen te praten en uitleg te geven (kwantiteit) en heeft aandacht voor de mate waarop dit gebeurd (kwaliteit).

Praten en uitleggen in de praktijk

De pedagogisch medewerker:

- legt uit wat er gaat gebeuren (visueel en auditief)
- luistert naar en reageert op vragen van het kind
- maakt intenties en gevoelens helder
- stemt af op het ontwikkelingsniveau
- praat met en niet tegen kinderen
- heeft een evenwichtige balans tussen luisteren en praten
- stimuleert taalgebruik
- is empathisch en toont begrip

Ontwikkelingsstimulering

Hierbij stimuleert de pedagogisch medewerker de kinderen op allerlei gebieden zoals: cognitief, motorisch, taalontwikkeling, sociaal en emotionele ontwikkeling. Hier ligt het basisvertrouwen en de basisbehoeften aan ten grondslag.

Ontwikkelingsstimulering in de praktijk

De pedagogisch medewerker:

- kijkt naar het individuele kind
- houdt rekening met het basisvertrouwen en de achtergronden van het kind
- benut de omgeving (natuur) en situatie/momenten die zich voor doen
- biedt extra stimulering
- past zich aan op aandacht, ontwikkelingsniveau en gemoedstoestand van het kind
- prikkelt interesse van het kind, heeft oog voor onder- en over stimulering

Begeleiden van interacties

De pedagogisch medewerker heeft aandacht voor positieve interacties tussen kinderen en zal deze ondersteunen en stimuleren.

Begeleiden van interacties in de praktijk

De pedagogisch medewerker reageert positief op spontane, positieve interacties en bevordert positieve interacties door situaties te creëren om dit gedrag uit te lokken of kinderen aan te moedigen.

§3.3 Interactie tussen de kinderen onderling binnen de groep

Pedagogisch medewerkers krijgen bijscholing en training in het professioneel ontwikkelen als pedagogisch medewerker. Hierbij is aandacht voor de aandachtsverdeling van de pedagogisch medewerker waarbij de focus ligt op het balans vinden tussen aandacht geven aan de groep en aandacht geven aan een individueel kind. Bijvoorbeeld het steunen/uitdagen in het bedenken van ideeën /activiteiten voor een individu of voor de hele groep, alsmede de uitvoering hiervan.

Daarnaast is er aandacht voor het oplossende vermogen van kinderen bevorderen rondom conflicten situaties. Hierbij elkaar zien, naar elkaar luisteren en elkaar troosten staat centraal. Het diverse spel materiaal, het programma (binnen en buiten) daagt kinderen uit om samen te werken.

Cognitief ervaren

Ik word bewust van wat ik voel, denk en ervaar/ontdek.

Dit sluit aan bij de behoefte van het individu, kinderen, ouders en medewerkers.

Zintuiglijk ervaren

Zien, ruiken, voelen, likken, proeven, luisteren en intuïtie (aanvoelen)

Geef ruimte om zintuiglijk te ervaren, stimuleer dit door een stabiele, natuurlijke en veilige omgeving.

Door jezelf beter te leren kennen groeit je gevoel van zelfvertrouwen en veiligheid, je basisvertrouwen wordt steviger!

Natuurbeleving is een must

Door voldoende tijd en ruimte te bieden voor het naar buiten gaan en bewust buiten te spelen, raken kinderen en pedagogisch medewerkers ontspannen en geïnspireerd. De natuur en de omgang met dieren helpt individueel stress en drukte op de groep te ventileren en af te vloeien. Zo is er ontspanning en verbinding mogelijk. Omdat er buiten meer ruimte is komt dit de groepsdynamiek ten goede. Buiten zijn geeft balans en geeft ruimte om tot spel te komen, om te kijken naar andere kinderen en geeft vele leermomenten. Het is noodzakelijk voor de ontwikkeling van kinderen om dichtbij de natuur te kunnen ontwikkelen, dat biedt emotionele verbinding/gronding; vertrouwen en houvast. De pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat kinderen een andere grens qua weersomstandigheden hebben dan volwassenen. De pedagogisch medewerkers gaan mee in de behoefte van het kind en zijn zich bewust van het belang van buiten zijn.

H4. Inrichting binnen en buitenruimte

In de binnenruimte beschikt het individuele kind over minimaal 3,5 m² passend ingerichte speelruimte afgestemd op de leeftijden en de behoefte van de kinderen. Er komt een grote print van rode en blauwe tulpen op de wand en er komt een donkerblauwe wand, dit geeft een warm en huiselijk gevoel. Daarnaast zijn er hoekjes gecreëerd die veiligheid uitstralen en de kinderen uitnodigen tot spel. Er is plek voor rust en ontspanning en plek voor gezamenlijk spel/activiteiten. Digitaal apparaat bieden wij niet aan, er is geen tv of (spel)computer aanwezig. Voor ontspanning wordt liever gebruik gemaakt van knutselactiviteiten en spelletjes. De radio staat tijdens werkuren met de kinderen uit tenzij er bewust gebruik van wordt gemaakt in het kader van activiteiten. Dan kan er gebruik gemaakt worden van kindermuziek.

Indeling van de binnenruimte

Voor kinderen is het van belang dat zij ruimte hebben voor een spannend spel of zich kunnen terugtrekken om heerlijk rustig alleen te spelen. Bij de verdeling van de ruimte is er rekening gehouden met het belang van drukke en rustige activiteiten in de ruimte. Er zijn spannende hoeken en verstop plekken in de ruimte. De hoeken hebben een thema bijvoorbeeld bouwhoek, poppenhoek, leeshoek etc. Er is ook een rustig plekje waar kinderen even kunnen rusten en waar de medewerkers de baby's een fles kunnen geven.

Voor de baby's is het prettig om de pedagogisch medewerkers te kunnen volgen. Kinderen kunnen eenvoudig bij de pedagogisch medewerkers op schoot kruipen en de pedagogisch medewerkers zit ergonomisch verantwoord. Het contact wordt zoveel mogelijk op ooghoogte gevoerd.

Door binnen en buitenruimtes zijn aan elkaar te koppelen ontstaat er een ruimtelijkheid en verbinding, wordt het aantrekkelijk om de overgang van binnen naar buiten te maken.

Indeling van de buitenruimte

Voor een goede gezondheid is voldoende beweging noodzakelijk. Dit proberen we te stimuleren door zo veel mogelijk buiten te spelen. Op Boerderij de Boterbloem hebben we buiten veel ruimte. De buitenruimte biedt het individuele kind minimaal 3 m² speelruimte. Er is sprake van verschillende hoogtes in de buitenruimte. Elke groep heeft een eigen terras. Er zijn klimtoestellen, een luchtkussen, een kabelbaan en een glijbaan. Kinderen kunnen rennend, kruipend en klimmend de buitenruimte verkennen ter ondersteuning van hun motorische ontwikkeling. Bij de inrichting van het buitenterrein

zoeken wij naar een goede balans tussen veiligheid en uitdaging. Grenzend aan de dagopvang groepen is een afgesloten buitenruimte waar de kinderen veilig kunnen spelen. Buiten zijn er, net als binnen, verschillende hoeken. De hoeken buiten hebben gelijke functie als binnen, het geeft rust in spelen. De hoeken biedt ondersteuning aan de kinderen in het leren keuzes te maken. Tijdens het buitenspelen prikkelen de pedagogisch medewerkers de kinderen meer van de natuur te ontdekken en te gebruiken tijdens hun spel door actief deel te nemen aan het buiten zijn. Zo maken we kinderen vertrouwd met de natuur. Maar ook de motoriek, de sociaal-emotionele, de zintuiglijke en de cognitieve ontwikkeling bij de kinderen wordt door doelgerichte spelinteracties in de natuur gestimuleerd.

Buiten slapen

Slapen in de buitenlucht geeft verdieping in het slapen, draagt bij tot evenwicht in rusten en verwerking van de prikkels van de dag. Voor kinderen die vaak verkouden zijn of last hebben van luchtweginfecties en allergieën kan buiten slapen bijdragen in een sneller herstel. Er wordt gebruik gemaakt van buitenbedden/slaaphuisjes. De algemene ervaring is dat de meeste kinderen hierin vaak langer slapen. De bedjes voldoen aan de Europese normen. Er wordt gebruik gemaakt van speciale slaapzakken. Buiten slapen gebeurt alleen met schriftelijke toestemming van de ouders.

THEMA: STABILITEIT EN PEDAGOGISCH MAATWERK

H5 Pedagogisch maatwerk en structuur

§5.1 Leeftijdsopbouw stamgroep kinderen

KDV

0 jarige

Maximaal 3 baby's met 1 pedagogisch medewerker

0 - 1,5 jaar in horizontale stamgroep(en) Maximaal 10 kinderen met 3/4 leidsters

1,5 - 4 jaar in horizontale stamgroep Maximaal 16 kinderen met 2/3 leidsters

Stamgroep kinderen en beroepskracht-kindratio

De kinderen worden opgevangen in een vaste groep, de zogenaamde stamgroep. Er zitten maximaal 10 kinderen per stamgroep (0-1,5 jaar) en 16 kinderen per stamgroep (1,5-4 jaar). De stamgroep indeling/toewijzing, is bekend bij de ouders/verzorgers. De stamgroep wordt begeleid door minimaal één vaste medewerker per dag. Dit is het "het vaste gezicht op de groep". De stamgroepen kunnen worden samengevoegd wanneer er weinig kinderen zijn, bijvoorbeeld in de onderstaande gevallen:

- In de ochtenduren van de openingstijd tot 7:00 en in de middag vanaf 17.30 tot sluitingstijd om 19:00 uur. met een max. van 1,5 uur.
- Ouders worden bij het plaatsingsgesprek en gedurende opvangperiode vooraf geïnformeerd en op de hoogte gehouden van het samenvoegen van de stamgroepen van hun kinderen.
- Kinderen kunnen worden opgevangen in 2 stamgroepen in overleg met de ouders. Per stamgroep is er minimaal één vaste groepsruimte.
- Wanneer er onderbezetting is in het aantal kinderen gedurende gehele dag binnen de 1e stamgroep(en) is het mogelijk en gewenst dat stamgroepen samengevoegd worden, hierbij wordt rekening gehouden met de beroepskracht –kindratio. Dit gebeurt alleen in overleg met ouders.
- Wanneer kinderen extra willen komen en er is geen plek op de stamgroep. Dan is het mogelijk dat het kind opgevangen wordt op een andere groep . Hierbij wordt rekening gehouden met de beroepskracht –kindratio. Dit gebeurt alleen in overleg met ouders.

De wettelijke bepaling in 2019 is:

- 1 beroepskracht op maximaal 3 kinderen tot 0-1 jaar
- 1 beroepskracht op maximaal 5 kinderen van 1 – 2 jaar
- 1 beroepskracht op maximaal 7 kinderen van 1, 2, 3 jaar
- 1 beroepskracht op maximaal 8 kinderen van 2- 3 jaar
- 1 beroepskracht op maximaal 8 kinderen van 3 – 4 jaar

§5.2 Vaste-gezichtencriterium

Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Bij de babygroep werken er altijd minimaal twee vaste gezichten op de groep. Er kunnen dus meer pedagogisch medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau.

Het vaste-gezichtencriterium voor baby's (nuljarigen) is aangescherpt. Bij een beroepskracht-kindratio van 1 of 2 is er sprake van maximaal twee vaste gezichten. Bij een beroepskracht-kindratio van 3 of 4 zijn er maximaal drie vaste gezichten. Voor andere leeftijdscategorieën blijft het vaste-gezichtencriterium zoals het nu is; namelijk: voor een kind van 1 jaar en ouder zijn dat maximaal drie vaste gezichten bij een beroepskracht-kindratio van één of twee, en maximaal vier vaste gezichten bij een beroepskracht-kindratio van drie of meer pedagogisch medewerkers.

§5.3 3 uren regeling/9-uursblok

Bezige bijtjes (baby groep)

Tijdens de inloop 's ochtends tussen 8.00 uur en 9:00 uur, tijdens de middagpauze tussen 12.30 en 14:00 uur en bij het ophalen van 17.30 uur tot 18:00 uur mag er minder personeel op de groep staan dan voorgeschreven is volgens de beroepskracht/kindratio (BKR) wetgeving.

De Boterboefjes (peuters)

Tijdens de inloop 's ochtends tussen 8.00 uur en 9:00 uur, tijdens de middagpauze tussen 12:30 uur en 14:00 uur en bij het ophalen van 17.30 uur tot 18:00 uur mag er minder personeel op de groep staan dan voorgeschreven is volgens de beroepskracht/kindratio (BKR) wetgeving.

§5.4 Behoeftte aan regelmaat en structuur

Jonge kinderen hebben behoefte aan regelmaat, herhaling en herkenbare situaties. Dit verhoogt ook hun gevoel voor veiligheid. Op het kinderdagverblijf spelen we hier zo veel mogelijk op in door de kinderen te vertellen (in woord en beeld) wat er gaat gebeuren en een vast dagritme aan te bieden.

Grofweg is de dagindeling als volgt:

07.00 – 08.30	Kinderen worden gebracht en ontvangen
08.45	Kring (peuters)
09.00	Fruit eten en liedjes zingen
09.30	Verschoonronde
10.00	Vrij spelen of activiteit (binnen of buiten)
11.30	Lunch
13.00	Peuters naar bed
	Halen ochtendkinderen, brengen middagkinderen
13.30	Vrij spelen of activiteit (binnen of buiten)
15.00	Eten en drinken
15.30	Vrij spelen of activiteit
15.30	Verschoonronde
16.45	Opruimen, crackertje of iets anders eten, beetje te drinken
17.00	Spelen of kleine activiteit
17.00 – 19:00	Kinderen worden gehaald

§5.5 Mogelijkheid voor afname extra opvang

Ouders kunnen er voor kiezen om extra opvanguren af te nemen. Wanneer het praktisch onmogelijk blijkt het kind te plaatsen in zijn of haar vaste stamgroep, bestaat de mogelijkheid met schriftelijke toestemming van de ouders met betrekking tot de duur en locatie van deze tijdelijke opvang, het kind te plaatsen in een andere stamgroep. Een baby zal niet op de peutergroep geplaatst worden, andersom kan wel. Wanneer een kindje 1,5 jaar of ouder is zou het in overleg met ouders ook mogelijk kunnen zijn.

§5.6 Werkwijze & hechting

Hechting is een resultaat van een langdurige affectieve band waarbij er herhaald wederkerig contact is en er sprake is van emotionele verbinding. Als eerste vindt het hechtingsproces plaats binnen het gezin. Tussen kind, de ouders en eventueel broertjes en zusjes. Dit is de veilige basis. Het kind kan op een gegeven moment onderscheid maken in relaties die “vertrouwd” of “niet vertrouwd” zijn. Er ontstaat dan een zogenoemd hechtingsfiguur.

Door stabiliteit in de aanwezigheid van de pedagogisch medewerker op de groep en verbinding op de werkvloer ontstaat er een veilige affectieve band tussen kind en pedagogisch medewerker. Deze vormt dan een veilige haven en dan kan er sprake zijn van hechting. De pedagogisch medewerkers kunnen de rol aannemen (bewust) van een vervangende hechtingsfiguur. Deze band biedt de basis om van daaruit de omgeving te verkennen en bescherming en troost te zoeken bij de pedagogisch medewerker. Stabiele (vertrouwde) groepen bieden de kans aan kinderen om contacten met elkaar aan te gaan op een dieper/hoger verbindingniveau.

§5.7 Wenbeleid

Het wenschema wordt zoveel mogelijk afgestemd op de individuele vraag en situatie van het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en de stamgroep. In de praktijk gaat het vaak als volgt: Meestal komen ouders samen met het kind voor een rondleiding. Tijdens deze rondleiding maken we met de ouders een afspraak voor het wennen. Meestal komen kinderen 1 of 2 dagdelen wennen. Als een kindje komt wennen, dan nemen we daar alle tijd voor en zorgen we ervoor dat er alle tijd is voor de ouder en het kind, zodat alle vragen kunnen worden gesteld en er een goede overdracht kan plaats vinden. Daarnaast mogen ouders altijd bellen om even gerust gesteld te worden.

THEMA: VEILIGHEID EN GEZONDHEID

H6 Veiligheidsbeleid, gezondheid en welzijn

§6.1 beleid

Er is een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit is een dynamisch document waar veranderingen en aanvullingen structureel in verwerkt worden. Een veilige en gezonde omgeving is noodzakelijk als het gaat om kinderen. Dat betekent dat de binnen- en buitenruimtes en de speelmaterialen voldoende veilig zijn en schoon zijn, dat er voldoende en gezonde voeding en beweging aangeboden wordt en er regels en afspraken zijn gericht op hygiëne en het voorkomen van onverantwoorde risico's. Er wordt een weging gemaakt tussen kleine en de grote risico's voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Het uitgangspunt is het beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's. Voor alle locaties is er een risico-inventarisatie gedaan, aan de hand van deze inventarisatie ligt er een plan van aanpak welke geactualiseerd kan worden wanneer nodig. Het locatiemanagement ziet toe op de uitvoer van het plan van aanpak en het actueel houden van de risico-inventarisatie. Er is per locatie een Beleid Veiligheid en Gezondheid welke gedragen wordt door de pedagogisch medewerkers van de locatie. Hierin staan beschreven de grote risico's en de maatregelen die hierop zijn genomen, maar ook de kleine risico's en hoe hiermee om wordt gegaan. Dit beleid wordt met regelmaat in het team besproken en waar nodig bijgesteld.

Uiteraard voldoen we aan alle wettelijke voorschriften zoals gesteld door de GGD, de brandweer, CAO kinderopvang en de gemeente. Veel protocollen/werkinstructies t.a.v. onderwerpen zijn terug te vinden in ons kwaliteitssysteem. Een goed voorbeeld hiervan is het protocol over wiegendood, zodat de kans op wiegendood wordt geminimaliseerd. Een ander voorbeeld is de voedselbereiding waarvoor richtlijnen zijn opgesteld om zo een goede hygiëne te kunnen waarborgen.

§6.2 Protocollen

Boerderij de Boterbloem heeft ten behoeve van de veiligheid en kwaliteit voor de volgende onderwerpen protocollen liggen:

- Hygiëne en voeding
- Inentingsbeleid
- Kinderen, dieren en veiligheid
- Klachtenprocedure
- Medicijn formulier verwerking
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Ontruimingsplan
- Overlijden
- Pesten
- Veilig paardrijden op de Boerderij
- Zieke kinderen en medicijnen
- Hitteprotocol
- Kindvolg- en stimuleringsplan
- Veiligheid- en gezondheidsbeleid
- Wiegendood
- Huisregels voor personeelsleden en kinderen
- Procedure bij agressie, seksuele intimidatie en strafbare handelingen

§6.3 Het vier-ogen principe

Volgens het vier-ogen principe moet het in praktische zin altijd mogelijk zijn dat een volwassene meekijkt/meeluistert met de pedagogisch medewerker

De oudercommissie heeft hier een belangrijke rol en wordt betrokken bij de invulling en uitvoering van het vier-ogenprincipe op locatie. Ouders worden vandaar uit geïnformeerd over de maatregelen, wijzigingen en of aanpassingen die genomen worden. De inzet van een volwassene, vrijwilliger of stagiaire kan een mogelijkheid zijn om te voldoen aan het vier-ogen principe. De praktische uitvoering van het vier-ogen principe wordt in het werkplan beschreven.

§6.4 Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

De organisatie gebruikt de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' bij vermoeden van kindermishandeling en huiselijk Geweld. De oudercommissie en de ouders zijn ervan op de hoogte dat de organisatie werkt met de Meldcode. Jaarlijks worden de medewerkers geschoold door de Anneke Spin (jeugdverpleegkundige en interventie coördinator Zorggroep Oud & Nieuwe land).

§6.5 EHBO en ontruimingsoefeningen

De (pedagogisch) medewerkers beschikken over de juiste diploma's, Verklaring Omtrent het Gedrag en opleiding volgens de wet en regelgeving. Alle medewerkers hebben een BHV Certificaat en diploma Kinder- EHBO van het Oranje Kruis. Deze certificering wordt jaarlijks herhaald. Indien een nieuwe medewerker nog niet in het bezit is van een geschikt certificaat/diploma volgt de medewerker een cursus om een geldig kinder-EHBO certificaat te behalen. Er worden jaarlijks ontruimingsoefeningen gedaan. We hebben een brandmeldinstallatie met ingebouwde doormelding naar de meldkamer.

H7 Medewerkers, stagiaires en vrijwilligers

§7.1 Vrijwilligers

Wanneer er stagiaires worden begeleid in de organisatie worden deze gekoppeld aan een vaste stagebegeleider. De stagiaire wordt altijd boventallig ingezet. De inzet van vrijwilligers mag niet ten koste gaan van de inzet van professionals. Vrijwilligers mogen daarom niet formatief worden ingezet, zij tellen niet mee in de bkr. Er is voldoende tijd en beschikbaarheid van pedagogisch medewerkers om betreffende stagiaires te begeleiden. Dat wil zeggen: er is een maximale verhouding van 33% tussen beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires enerzijds en pedagogisch medewerkers anderzijds.

§7.2 De achterwacht in geval van calamiteiten en inzet van een andere volwassene

De achterwachten zijn volwassenen (minimaal 18 jaar) zoals vrijwilligers, stagiaires, groepshulpen en/of huishoudelijke hulpen. Wanneer er, rekening houdend met de beroepskracht-kindratio, één pedagogisch medewerker werkzaam is op de groep is een andere volwassene na telefonische oproep binnen 5 minuten aanwezig (eigenaar woont op de opvanglocatie). Mochten de eigenaren er niet zijn, dan is er een andere achterwacht binnen 15 minuten ter plaatse in geval van calamiteit of behoefte aan ondersteuning.

§7.3 Opleiding en professionele ontwikkeling

Boerderij de Boterbloem heeft een opleidingsplan voor de opleiding en professionele ontwikkeling van pedagogisch medewerkers.

§7.4 Bij- en nascholing omtrent baby's

De (na)scholingseisen voor pedagogisch medewerkers die werken met baby's worden in de toekomst aangescherpt. Vanaf 2018 kunnen pedagogisch medewerkers al beginnen met bijscholing rondom baby's. Er wordt een ingroeperiode van 5 jaar gehanteerd en er komen nog nadere CAO afspraken. Boerderij de Boterbloem is zich aan het oriënteren op mogelijke nascholingen voorspecialisatie rondom baby's.

§7.5 Taalniveau

Per 1 januari 2023 moeten pedagogisch medewerkers minimaal niveau 3F of B2 voor mondelinge taalvaardigheid hebben.

H8. Pedagogiek en bedrijfsvoering

De pedagogische visie is onderdeel van de bedrijfsvoering van de kinderopvangonderneming. Bij de invulling en uitvoering van het pedagogisch beleid wordt een beroep gedaan op de professionele inzet, competenties en vaardigheden van de medewerkers die de dagelijkse zorg voor de kinderen hebben. Ook andere, bedrijfseconomische aspecten van de onderneming zullen afgestemd worden op het pedagogisch beleid. Denk hierbij aan: de groepsindeling, de openingstijden, de omvang, indeling en inrichting van de binnen- en buiten ruimten en omgang met ouders/doorverwijzers. Ook bij beslissingen op het gebied van het pedagogisch beleid spelen de bedrijfsvoeringmotieven – zoals beperkte financiële middelen - een belangrijke rol. De investeringen in het pedagogisch beleid dragen bij aan een gezonde kinderopvangonderneming. Door vanuit de pedagogische visie weloverwogen keuzes te maken voor investeringen in de accommodatie, bedrijfsmiddelen en personeel zal dit zich ook op de langere termijn vertalen naar een onderscheidend karakter en een krachtige marktpositie voor de kinderopvangorganisatie. Dit heeft in de praktijk een aantrekkende werking op ouders, die hun kinderen dan graag naar een desbetreffende kinderopvangorganisatie brengen. Pedagogisch beleid is een dynamisch en levendig begrip. Voortdurend in beweging om de

kwaliteit in de kinderopvang te waarborgen en te verbeteren. Daarvoor maakt de kinderopvangonderneming gebruik van vooraf vastgestelde “evaluatiemomenten”, en benutten zij tevens tussendoor elk signaal om het beleid verder te ontwikkelen, breder uit te werken en aan te passen aan nieuwe omstandigheden, wijzigingen vanuit de wet en regelgeving. Hierbij werken zij samen met professionele deskundigen uit het werkveld.

§8.1 Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach

De pedagogisch beleidsmedewerker (PBM'er)/coach heeft minimaal een HBO-opleiding afgerond en is werkzaam als beleidsmedewerker en/of pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers krijgen coaching bij hun dagelijkse werkzaamheden. Dit kan zowel op de groep als daar buiten. Daarnaast houdt de pedagogisch coach zich als pedagogisch beleidsmedewerker ook bezig met de ontwikkeling van het pedagogisch beleid.

Deze PBM'er/coach moet jaarlijks minimaal 50 uur worden ingezet voor het coachen van de pedagogisch medewerkers, het vorm geven van het pedagogisch beleid en de implementatie van dit beleid. Het aantal uur wordt bepaald door de volgende formule:

$(50 \text{ uur} \times \text{het aantal kindercentra}) + (10 \text{ uur} \times \text{aantal fte pedagogisch medewerkers})$.

Boerderij de Boterbloem bepaalt zelf wanneer de PBM'er op de vestigingen ingezet wordt. Elke pedagogisch medewerker krijgt coaching. Het is mogelijk om de PBM'er als die op de groep staat als pedagogisch coach, formatief in te zetten. De PBM'er telt dan mee voor de bkr.

Ingang en advies:

Deze regeling gaat in per 1 januari 2019. De precieze opleidingseisen van deze PBM'er zijn nog onduidelijk en worden nog uitgewerkt in de cao kinderopvang. Hoe, waarvoor en wanneer de PBM'er wordt ingezet moet schriftelijk worden vastgelegd. Hetzelfde geldt voor de coaching sessies van de pedagogisch medewerker. Het is verstandig om het jaar 2018 te gebruiken om het beleid goed op te zetten en tijdig op zoek te gaan naar een goede PBM'er. Voor kleinere kindercentra is het belangrijk om te weten dat deze PBM'er niet per se in (loon-)dienst hoeft te worden genomen.

§8.2 Taal en bewust communiceren

Pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk en structuur van de dag geeft de onderneming vorm door in verbinding en contact met elkaar te communiceren en dit als rode draad te nemen en door te voeren in het gehele beleid.

De volgende vragen staan daarbij centraal:

- Wat wil de ander mij vertellen?
- Wat is het verhaal van het individuele kind?
- Wat doet dit met mij?
- Wat is hierin een professionele houding?

H9. De beleidscyclus voor het pedagogisch beleid, altijd in beweging.

§9.1 Pedagogisch beleid opstellen en formuleren

De kinderopvangonderneming heeft als taak het zorg- en opvoedingsproces van de op te vangen kinderen te volgen, beschrijven en daar uitvoering aan te geven. Vanuit deze processen kunnen verdere besluiten worden genomen over de wenselijke interactie tussen pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders en hoe een kwalitatieve pedagogische omgeving kan worden gerealiseerd. Dit biedt houvast bij de inrichting van de kinderopvangonderneming, zowel in fysieke, organisatorische als in personele zin. De rode draad van deze besluiten zijn de bewuste uitgangspunten. De rode draad wordt helder geformuleerd in een selectief aantal kernpunten als handvatten voor en met de pedagogisch medewerkers in de praktijk. Hierbij wordt de theorie van basisvertrouwen en basisbehoeften geraadpleegd en ingezet, namelijk: de Integrale hechtingstheorie en de CREF-Methode. Bij het pedagogisch beleid hoort het pedagogisch werkplan. Dit is een werkinstructie die door de pedagogisch ondernemer wordt geschreven voor de werkwijze op de kinderopvangwerkvloer. Deze werkinstructie is ondersteunend voor de pedagogisch medewerker.

Hiermee wordt het opvoedkundig handelen van de medewerker zichtbaar en tevens toetsbaar. Jaarlijks wordt het pedagogisch werkplan met het team en de oudercommissie doorgesproken en indien gewenst, aangepast. In het pedagogisch werkplan worden een aantal praktische zaken behandeld; groepsgrootte, leeftijdsopbouw, het aantal kinderen per leidster, activiteiten die buiten de eigen groep plaatsvinden, het nemen van afscheid (bij het verlaten van Boerderij de Boterbloem), ziekte, ophalen van de kinderen bij de scholen, het vieren van een verjaardag of andere feesten. Dit plan is altijd inzichtelijk en tevens ontvangt iedere ouder een exemplaar wanneer een contract wordt aangeboden.

§9.2 Pedagogisch beleid implementeren

Bij de werving van personeel wordt er op voorhand rekening gehouden met de pedagogische doelen van de onderneming. Voortdurend worden de medewerkers geïnformeerd en geïnstrueerd. Investeren in de deskundigheidsbevordering en ondersteunende faciliteiten is noodzakelijk voor behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de opvang. Nieuwe personeelsleden worden zo zorgvuldig mogelijk uitgekozen, passend bij het team en het pedagogische beleid.

§9.3 Pedagogisch beleid evalueren

Doel van de evaluatie is om de resultaten en mogelijke verbeterpunten van het gevoerde beleid zichtbaar en concreet te maken. De organisatie laat zien op de werkvloer wat er met het pedagogisch beleid ten doel gesteld is. In deze fase zullen de uitkomsten van de evaluatie gebruikt worden voor eventuele wenselijke bijstellingen en aanpassingen. De evaluatiemomenten worden opnieuw geformuleerd en ten doel gesteld om vervolgens te worden geïmplementeerd en wederom geëvalueerd. Op deze manier is de cyclus voor het pedagogisch beleid altijd in beweging.

H10. Pedagogisch Kader 0 tot 4 jaar

Gehechtheid

Hechting tussen moeder en kind begint al in de baarmoeder en duurt tot (lang) na de geboorte. Wat het kind voor, tijdens en na de geboorte mee maakt zijn ervaringen die van invloed zijn op het basisvertrouwen waarmee een kind geboren wordt. Het zijn indrukwekkende ervaringen die een diepe indruk kunnen achterlaten en doorwerken in het leven en de ontwikkeling van het kind. Deze 'blauwdruk' waarmee een kind ter wereld komt geeft veel informatie over het kind, hierbij kan gedacht worden aan: kwetsbaarheden, temperament, ontwikkelingsmogelijkheden en -moeilijkheden, gevoel van veiligheid. Alle basisbehoeften en het algehele gevoel van basisvertrouwen en 'hier' te mogen zijn komen hierin terug.

Het is belangrijk om met specifieke kennis naar baby's en kinderen te kijken en met specifieke deskundigheid te handelen. Zo kunnen signalen van eventuele vroeg opgelopen 'trauma's' tijdig onderkend worden zodat er in de omgang met het kind, thuis en op het kinderdagverblijf, adequaat naar gehandeld kan worden.

Hechting begint al de geboorte en blijft zich daarna ook nog verder ontwikkelen. Een kind wordt gemiddeld met 70% basisvertrouwen geboren, de overige 30% (of meer indien er 'trauma's' zijn) wordt aangevuld na de geboorte. Dit gebeurt door interactie met anderen en ervaringen die worden opgedaan.

Door het aangaan van (vroeg) relaties met ouders/verzorgers en broertjes en zusjes ontstaat er bij het kind een intern werkmodel voor sociale omgang met anderen. Een kind leert onderscheid te maken tussen "vertrouwd" en "niet vertrouwd". Dit vormt de basis voor het aangaan van latere relaties en de sociale omgang met anderen. De gehechtheid tussen kind en ouder(s)/verzorger(s) wordt primaire gehechtheid genoemd. De relaties met andere belangrijke volwassenen, zoals pedagogisch medewerkers, gaat over secundaire gehechtheid en wordt een aanvullende gehechtheidsband genoemd. Als een kind in een nieuwe groep komt, geldt de pedagogisch medewerker als veilige haven, naarmate de tijd vordert verandert de pedagogisch medewerker in een veilige basis voor het kind. Gebeurt dit adequaat dan is de relatie tussen kind en pedagogisch medewerker van positieve invloed op het sociaal-emotioneel functioneren van het kind.

Wij hopen dat u na het lezen van dit pedagogische beleidsplan inzicht heeft gekregen in onze denken en werkwijze.